

Dank u wel.

Mijn bijdrage bouwt voort op de vorige sprekers en bestaat uit drie punten. Daarbij neem ik een korte staatkundige aanloop.

De gemeenteraad is het hoofd van de gemeente.¹ De raad vertegenwoordigt de gehele bevolking van de gemeente.² Dit brengt tot uitdrukking dat uw raad als vertegenwoordigend lichaam bij zijn besluiten de belangen van de gehele bevolking van de gemeente in aanmerking moet nemen. Daaruit vloeit voort dat uw Raad door middel van inspraak en participatie een zo duidelijk mogelijk beeld verkrijgt van de belangen en wensen van de individuele burgers.³

Ik meen dat het van groot belang is dat u zich de tijd én de ruimte vergunt om deze wettelijke taak daadwerkelijk waar te maken en wel om de volgende redenen.

1. Het opgeven van de zelfstandigheid van de gemeente is geen thema geweest in de recente verkiezingen

Nog geen vier maanden geleden hebben we gestemd voor een nieuwe gemeenteraad. Aan die verkiezingen namen drie partijen deel. In geen van de verkiezingsprogramma's is het opgeven van zelfstandigheid van onze gemeente tot uitgangspunt genomen. Ruim een maand geleden is een coalitieakkoord gesloten tussen Rosendael '74 en Belangengemeenschap Rozendaal. Daarin is het zelfstandig voortbestaan van de gemeente onderkend als een belangrijke wens van de inwoners en tot uitgangspunt genomen voor toekomstige keuzes.

Nu, nog geen zes weken later, wordt van uw raad een beslissing gevraagd die haaks op dit uitgangspunt staat. Immers, als punt 2 van het vanavond voorliggende raadsvoorstel wordt u gevraagd om "*vast te stellen dat zelfstandig voortbestaan van de gemeente Rozendaal [...] niet langer een realistisch toekomst perspectief biedt*" en om zo spoedig mogelijk te starten met een gedegen verkenning van een samengaan met een andere gemeente.

Een zodanige diametrale andere richting, waarover de kiezer zich niet heeft uitgesproken, vergt een extra inspanning om hierover met de bevolking van de gemeente nader in gesprek te gaan over de vraag of dit de juiste koers is. Het burgerinitiatief *Rozendaal Blijft*, waarover de heer Frowein zojuist heeft gesproken, heeft in korte tijd 465 handtekeningen verzameld, waarvan 392 Rozendalers.⁴ Dat is een kwart van de bevolking. Dat laat zien dat die behoefte breed leeft onder de Rozendaalse bevolking.

2. Het gevraagde besluit sluit op voorhand andere oplossingen uit

Punt 2 van het raadsvoorstel vraagt uw raad te besluiten dat het samengaan met een andere gemeente wordt onderzocht. Dat besluit impliceert dat eventuele andere oplossingen voor de problemen die worden gesignaleerd in het rapport *Toekomstbestendig Rozendaal* maar die daarin niet worden benoemd, op voorhand worden uitgesloten.

¹ Art. 125 lid 1 Grondwet.

² Art 7 Gemeentewet.

³ MvT, Kamerstukken II 1985/86, 19403, 3, p. 74).

⁴ www.rozendaalblijft.nl, stand 7 juli 2026 rond 12.00 uur.

Daarbij komt dat het besluit zou moeten genomen "op basis van de uitkomsten van het onderzoek" dat ten grondslag ligt aan het genoemde rapport. Daarmee wordt dat onderzoek tot de enige relevante beleidsmatige werkelijkheid bestempeld. Dat sluit dus de ruimte om andere wegen te verkennen uit. Huiselijk gezegd: uw raad zwemt met dit besluit in een fuik.

3. Er zijn andere oplossingsrichtingen die een verkenning verdienen

Die fuik is problematisch, omdat er andere oplossingsrichtingen bestaan die relevant kunnen zijn om, eventueel tezamen met andere maatregelen, een duurzame oplossing te bieden voor de gesignaleerde problemen. Die oplossingen verdienen het om verder verkend te worden. Ik noem er enkele, er zijn er vast meer – ik heb maar 5 minuten spreektijd:

- de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren zijn bestuurlijk zelfstandig met een eigen raad en college, maar zij hebben hun ambtelijk apparaat samengevoegd in één werkorganisatie. Die werkorganisatie levert producten en diensten voor de drie gemeenten;⁵
- de gemeente is bij wet aangewezen als een ANBI en kan dus (aftrekbare) giften ontvangen.⁶ Onderzocht kan worden of er onder de bewoners van de gemeente voldoende draagvlak bestaat om via een eenmalige of periodieke vrijwillige extra bijdrage of een legaat te helpen de financiën van de gemeente op orde te houden. Bij voldoende draagvlak kan worden gedacht aan de oprichting van een stichting met ANBI status die de aldus geschonken en gelegateerde bedragen belegt zonder de beperkingen die voor de gemeente gelden uit hoofde van de wet Fido. Het rendement kan de stichting dan schenken aan de gemeente ten behoeve van specifieke projecten of taken, of voor toevoeging aan de begroting.

Onderzoek naar alternatieve oplossingen is temeer van belang omdat wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat herindelingen en fusies van gemeenten niet leiden tot daling van de uitgaven, ook niet bij kleine gemeenten.⁷ Anders gezegd: herindeling om financiële redenen is zinloos.

Afronding

Ik rond af. Je kan je gemeente maar een keer opheffen. Terugdraaien is niet mogelijk. Het kan zo zijn dat de eindconclusie luidt dat een fusie onvermijdelijk is. Maar veel inwoners vinden dat het rapport daarvoor een te smalle basis biedt en dat meer onderzoek nodig is. Dat leidt tot betere besluitvorming en tot een breder draagvlak onder de bevolking.

Wat de gemeente Rozendaal zo bijzonder maakt is de hoge mate van betrokkenheid van haar bewoners bij de gemeente. Dat is niet lastig, dat is een enorm voordeel. Er is veel kennis, kunde en bereidheid om mee te denken over en bij te dragen aan oplossingen. Wij burgers reiken u de hand. Aan u om die hand aan te nemen.

Dank u wel.

⁵ www.bei.combinatie.nl

⁶ <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/aftrek-en-kortingen/content/anbi-status-controleren>

⁷ www.rug.nl/news/2014/06/0627-gemeentelijke-herindeling